

МЕТОДИ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У ПУБЛІЧНІЙ СФЕРІ

Sokyrnyk I.V, Heydarova O.V.

Khmelnytsky National University

METHODS OF MANAGERIAL DECISION MAKING IN PUBLIC SPHERE

Ключові слова: публічне управління, управлінське рішення, методи прийняття рішень.

Keywords: public administration, management decision, decision making methods.

Держава, її інститути і створена система управління відіграють важливу роль у формуванні процесів розробки і прийняття управлінських рішень на всіх рівнях державного управління. Процес управління як організаціями, так і суспільним розвитком пов'язаний з необхідністю прийняття управлінських рішень. Однак, деякі управлінські рішення є похідними від аналогічних ситуацій, що відбувалися раніше, а також від змін, які відбуваються всередині чи зовні тих систем, що оточують людину, а саме: сім'ю, організацію, країну і т.д.

Управлінське рішення – це творчий процес вибору однієї або декількох альтернатив із множини можливих варіантів (планів) дій, спрямованих на досягнення поставлених цілей. Тобто рішення у сфері управління являє собою процес, який реалізується суб'єктом управління та визначає дії, спрямовані на вирішення поставленого завдання у фактичній чи запроєктованій ситуації. Таке рішення в широкому значенні розглядається, як акт реалізації влади з вибором способу дій у конкретній ситуації. Рішенням визначається, хто і що має здійснити, в які строки, з якими затратами праці і коштів, в якому порядку, при якому розподілі обов'язків, прав і відповідальності, за якої організації контролю, яких результатів слід очікувати.

Актуальність дослідження методів прийняття управлінських рішень у публічній сфері обумовлена наступними чинниками:

- загальною характеристикою всієї сукупності наукових методів, що використовуються при прийнятті управлінських рішень;
- визначенням кращої області використання деякої групи методів (окремого методу) у залежності від типу рішення;
- умов, у яких приймаються рішення.

Вибір методів для обґрунтування конкретних управлінських рішень повинний включати: аналіз управлінської задачі з погляду її змісту, можливості формалізації; вибір складу методів для пошуку оптимального варіанта рішення; визначення правил і умов застосування обраних методів. Згідно з класифікацією сучасної науки управління, проблеми, що виникають у державному управлінні, досить часто належать до слабо структурованих та неструктурованих. Обираючи методи прийняття рішень, доцільно враховувати як тип проблеми, так і умови прийняття рішень (табл.1) [1].

Отже, прийняття управлінського рішення в державному управлінні можна визначити як процес, початок якого настає з моменту виникнення проблеми, яку потрібно вирішити та завершується вибором рішення (дії), спрямованої на вирішення суспільних проблем.

Результати управлінських рішень у сфері державного управління стосуються інтересів великої кількості людей, що вимагає їх ретельної й всебічної підготовки, на яку йде багато сил і засобів. Однак ці результати не завжди вдається здобути, оскільки не всі їхні фактори рівною мірою піддаються обліку й цілеспрямованому впливу, а реакції людей непередбачувані.

Типізація проблем у суспільних системах та методи їх вирішення

Тип проблеми	Характеристика проблеми	Основні методичні підходи	Аналітичні методи
Добре структуровані	Суттєві залежності між елементами між елементами проблеми можуть бути відображені у кількісній формі	Дослідження операцій: - програмовані рішення; - нормативна теорія рішень; - модель поведінки «економічної людини»	Дослідження операцій Сітьові методи Графічні методи Лінійне програмування Нелінійне програмування Динамічне моделювання Математичне моделювання Методи теорії масового обслуговування
Слабо структуровані	Проблема містить елементи як кількісного, так і якісного характеру	Системний аналіз: - не програмовані рішення; - моделювання; - моделі поведінки як «економічної людини», так і «адміністративної людини»	Евристичні методи Системний аналіз Математичне моделювання Методи оптимізації Методи теорії ігор Імітаційне моделювання Аналіз «витрати-випуск» Експертні методи Метод дерева цілей Методи стратегічного аналізу
Неструктуровані	Проблема містить тільки якісний опис найважливіших елементів, кількісні залежності між якими не визначені	Аналіз політики: - не програмовані рішення; - програмний аналіз; - модель поведінки «адміністративної людини»	Евристичні методи Системний аналіз Статистичні методи аналізу Аналіз чутливості Метод сценаріїв Соціальні експерименти Метод дерева цілей Методи соціології та соціальної психології Експертні методи

В сучасних умовах реформування українського суспільства перед наукою державного управління постає першочергове завдання розробки новітніх методик та процедур прийняття управлінських рішень у сфері державного управління із застосуванням е-технологій, які б базувалися на теоретичних розробках вітчизняних та зарубіжних науковців, що повинно стати перспективним напрямом подальших досліджень.

Література:

1. Бакуменко В.Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики: монографія / В. Д. Бакуменко. Київ : Вид-во УАДУ. 2000. 328 с.
2. Петруня Ю.Є. Прийняття управлінських рішень: Навч. посіб.// Петруня Ю.Є., Говоруха В.Б., Літовченко Б.В. та ін./ за ред. Ю.Є. Петруні. – 2-ге вид. Київ : Центр учбової літератури. 2011. 216 с.